

Syli spéval,
Bilne dželat,
Strovia cze
Sswójbný statok,
A twój hýjatok
Srady je.

Sa stav sprózny
Napoj mózny
Lubojez ma;
Bóh pak hýerny
Psches spať měrny
Cerstwojez da.

Njech ty spévaš,
Sswérne dželaš
Wýchodne dny;
Dzén pak hýjath,
Duschi daty,
Wotpočný th.

S njebjiež mana
Njech czi thmana
Živnojez je;
Živa woda,
Kíž Bóh poda,
Wotsherec cze!
F.

Serbiske njedželske lopjeno.

Wudawa ho kózdu žobotu w Ssmolerjez knihicízhečeřni w Budyschinje a je tam sa schtwórlétnu píchedplatu 40 np. dostacé.

Cantate.

Íal. 1. 16, 17.

Njebludžje ſo, moji bratſja, wſchitkón dobrý dar a wſchitkón dokonjany dar pschiindže ſi wýškojeze dele wot Wótza hýetka.

Nalečzo tu je! Wſchitko je ſi nowemu žiwjenju wotuežilo. Žita ſo ſelenja, ſchtomy ſo pukaja. Róžički ſakcežewaju. Ptacžki ſwoje najrjeñſche hložy ſanochuju. Bože mile ſlonečko ſemju wokoſchuje, ſo wona ſi newej plodnoſeži ſpodživne možy dobywa. Žadny džiw, ſo ežlowjek, wot wſchelkých nusow, staroſčow ſtulen, ſaž noweho žiwjenja, žohnowanja, radoſeže ſo nadžija. Je nam tola, jako by tež tón naſrudniſhi nětko ſi wježelom ſobu ſpěvacž dyrbjal. Ale tu nam hýjate pižmo pschiwola: „Njebludžje ſo, moji ſubi bratſja!“ Čežo dla dha? Njerěka dha: ſo bludžicž je po ežlowjekim? Š tajkim ſamolwjenjom pač ſchfodu njeſtronom, kótruz nam blud načzini abo pschinjeſe. Psched tym budžem, jenož ſakitani, hdyž blud wotpožimy a ſi prawemu poſnačzu ſo dowjesež damy. Sswjath Jakub chze to radny psches tute powucžozę ſłowa. Chzemý ſebi je ſi wutrobje wſacž, ſo njebludžmy ſo bludžili najprjedy w tym, ſchtož nam nuſne je. — Myſlimy ſebi tola, ſo ſchtož nam nuſne je, to je to ſeňſke a cželne. Mamý pola a žita. Te maja ſo radžicž; to je nuſne, hewač žaneho khleba nimamy. My mamý dom. Tón ma ſo wutwaricž. My mamý cželo; wono dyribi ſtrowe a cžile bycz. To wſcho je nam nuſne, a

hdyž to wſcho mamý, mamý doſež. Proji tola hýjate pižmo: „Hdyž my živnojez a draſtu mamý, dha njech ſmy ſpokojoſi.“ Ale tola, jeſli ſo tak ſmyſleni ſmy, ſo bludžimy. Wſchitko to je nam wſchaf tež nuſne, ale niz to naſnuſniſche. To je neſchto druhé. Sswjath Jakub praji dale: „Bóh je naž plodžil po ſwojej woli, ſo bychmy czi přeňiſhi byli jeho ſtworjenjow.“ To je tón nadawf, kótruz ežlowjek je wottyknjeny. K temu je naž wón ſtvorit, jako naž ſi ſwojej podobnoſeži ſežinil běſche. K temu je naž wón, jako my ſo ſkayli běchmy psches hréch, ſi nowa porodžil na žiwu nadžiju, hdyž naſche cželo a křej na ſo wſa a ſa naž wumrie. To bychmy wo- prawdže prěnicžki byli jeho ſtworjenjow, to je nam to naſnuſniſche. To pač ženje njebudžem, jeſli ſo jenož jěmý a piſemy, dželamý a wotpočnemý abo wjazy tajkeho ſeňſkeho dokonjam. To ženje njebudžem vrozpicž, hdyž jenož naſche pola nam njeſku, naſche žita ſo radža, naſch dom w dobrém porjedze je, a my ſo dobreje ſtrowoſeže wježeliny. Ale to budžem, jenož, hdyž Bože ſłowo w naž ſtukuje a Boži duch ſo w naž ſylny wopkaſuje. W 21. ſchtuežzy proji hýjath japoschtol: „To ſłowo može waſche dusche ſbóžne ſežiniež.“ To je tón poſledni wottyknjeny kónz, ſa kótrymž ſo honicž mamý: ſo bychmy ſbóžni byli. To ſo pač nam ženje njedostanje, jeſli ſo jenož cželne a ſeňſke ſubla a niežo wot njebjefich njeſptam. Hdyž nicžo njeje, tam tež tón ſeňſes napoſledt nicžo dacž njemóže. Dyribi ſo pač ſkócnjenje ſbóžnych ſežiniež, dyribi tež to njebjefke hýjo tudy w naž bycz. Na ſeňſkim njeje doſež, a runjež hóle bohacži a žohnowani

ſi nim byli. „Njebludze ſo, moji ſubi bratſja, w tym, ſchtož wam niſne je!“

A potom tež niſ w tym žorle, ſi kotrehož to, ſchtož wam niſne je, běži. Wulki džel luda, ſamo kſcheszijenjo ſu teho měnjenja, ſo, ſchtož nam niſne je, wot deleka horje, potajkim bjes wožebneje hnady Božeje, ſo jim žorla ſe ſemje plody k žiwnoſci a k potrjebnoſci. Ženož ſo rola dobra a plodna je a je ſo derje wobdželačo, potom Božeje hnady ſi horfa dele trjeba njeje. Žiwenje a ſtrowoſez ſkhađa wot deleka po wěſtych ſakonjach natury abo pſchiroy: Božich hnadnych darow pſchi tym trjeba njeje. Kaf wjele hospodarjow a hōpoſow ſo njechadža dacz powucziež, w ſwojim bludze, ſo pſchiſporjenje kubla jenož wot wobhlađniwoſce muža a wuſtojnoſce a ſhwernoſce žony wotwiſuje. A kaf wjele kſheszijanow ſo ſjebaju, dokelž ſo njechadža dacz powucziež a pſchi tym wostanu, ſo tón nowy ežlowjek ſi czistoczu a prawdoſcu pſched Bohom ſamo wot ſo ſe ſwojeho roſoma a mož ſo narodži: Ženo ſo ſo wſchē mož nałožuju a prawa kedi blivoſez a ſhwernoſez ſo hiba, dha tež hinač byež njemóže, ſo my bjes poroka a naſtorka pſched Bohom nařakaní a junu ſbóžni budžem. — „Njebludze ſo, moji ſubi bratſja! Wſchitkón dobrý dár a wſchitkón dokonjaný dar pſchiúdze ſi wyžokoſce dele!“ Wot deleka ničo, kiba ſchtož tón Knjes ſam dele dawa: žohnuje wón pola a roli, dha tež bohacze nježu, hewak niſ. Twari wón naſch dom, dha tež roſče, hewak niſ. — „Njebludze ſo, moji ſubi bratſja, wſchitkón dobrý dar a wſchitkón dokonjaný dar pſchiúdze ſi wyžokoſce dele!“ Wot deleka tón hréč. Sly jaſyk, hněw, nječiſtoſcz a ſloſcz, wſchitke hréčhi pſchiúdu wot deleka, wot naž. Wſchitko ſwjate pak, wuchu ſa prawdu wočinjene, wóčko ſa rjanoſez jaſne, nowa wutroba, ſwjate wobeńzenje, to wſchitko ſi wyžokoſce dele. Je-li, ſo nam ſi wyžokoſce dele date njebudž, ſi luteje wótzowskeje hnady a ſmilnoſce be wſcheje mojeje ſaſližby a doſtojnoſce, dha jo ženje ujeđostanjeny. Žorlo, ſi kotrehož wſchitko, ſchtož je nam niſne, k nam dele běži, je jejuicžy tón Knjes ſam. Bjes nježo! —

Hdy to poſnajech, ſchto maſch ežiniež? Kaf maſch ſo ſadžeržec? Horje ſo naſtaj ſe ſwojimi myžlemi, ſe ſwojey wutrobu, ſe ſwojim rтом, ſe ſwojim jaſykom, ſe ſwojim džakowanjom, ſe ſwojim modlenjom a proſchenjom! Horje twoje wuchu, ſo by jeho ſlово klyſchačo. Horje twojeho ſnutschownego ežlowjeka, ſo by połny był jeho ducha: ſo by ſo nowa narodžil. Horje twoje žadanja, ſo by eže tón Knjes napjelnik ſe ſwojim ſwětlom, a ty ženje wjazy po ežmje ujeſhodžil, ale ſo powołany ſacžu k jeho ſpodžiwnemu ſwětlu.

To je potom to prawe naſečzo, hdyž tón nowy ežlowjek, po Božy ſtworjeny, tež k nowemu žiwenju wotuczie k prawemu wjeſelemu „Cantate“, to rěka: Spěvajež temu Knjeſej nowy kherluſch, pſchetož wón ežini džiw! Hamjeń.

Kaf mamy ſo ſa džeczi staracž?

Ta chył ſnacž teho nana, kotrejuž by wſcho jene bylo, hacž ſu džeczi požeciwe abo ujeviſhnik. Wytaj jeho po ſhwecze; ſawęſeje lohžy jeho ujenadeńdžes! Njech je ſam pſchez, kajtž chze, ale to hiſčeze jeho tola trochu hrjeba a ſtara, ſo by duſhne džeczi měl. — Njecham ſo jemu džiwacž. — Hdyž je džeczo tajfe dobre ſelo, ſtarý nan na wumjeńku ſkoru wucžuje, ſchto to rěka, ujeviſhny džeczi nan byež — a hysto drje ſebi mač mjelečzo kylsu trje na ſwojej jſtvičžy. — Haj, eži wſcho mózne, ſo by eži njeby tak ſtało; to rěka: wočehn ſebi ſwoje džeczi derje!

Dobre, požeciwe džeczi ſu ſbožo ſa ſtarſcheju, tola niſ jeno ſa njeju, ale tež ſa wſchitkých, kiž wobhlađ ſi nimi maja abo ſmeja.

Praju dale, dobrý ežlowjek byež je najwjetſche ſbožo na ſhwecze. Schto mi nočyžl prawje byež dacz! Starſchi pak lubuja ſwoje džeczi a chzedža, ſo by ſo jim derje wjedlo. Ta chzu jim wipowjedacž, ſchto maja ežiniež. Njech je derje wočahnu a potom ſu po ſwojey móžuſce ſi najbóle ſo wo jich ſbožo poſtarali — a hdyž uehdy tu njebudža wjazy na tuthym ſhwecze, „Budž džak do wěčnoſce!“ budža wſchědný paczeř ſwojich džeczi klyſcheč a derje budze ſa nich a derje ſa džeczi. — Dobry ežlowjek je ſam ſwoje ſbožo. — Njeje temu woprawdze tak?

To rjenje ſpōnajemy, hdyž na ſloſtneho hladam a widźimy, tak jemu je. Tón, kiž niežo ſleho ſebi wědomy njeje, móže derje bjes ſtracha byež. Schto dha móže ſo jemu ſtač ſak jara ſleho! Tajkeho ſleho tu ſa njeho na ſhwecze njeje, ſo njehodžalo ſo ſabyež, ſo njemohl ſo troſchtowacž ſe ſwojim lubym Bohom.

Tón pak, kiž je wſchelke wězki ſworač, ſo ſpochi boji, ſo ſo jemu to wot druhich ſtanje, ſchtož je ſam načinil druhim a nima wjele měra ani wodnjo ani w nožy — a ſo boji pſche ničo a ſa ničo hysto doſež. Sſlowežko ſaſklyſchawſchi, ſi ruku machanje wuhladawſchi ſudži dužy tak a hinač, ſo wo nim powiedaja; ſo ničo dobreho, to je wěſte a čežho dla? Teho dla, ſo dobrých pocžinkow nima. — Kaf jeho to paſi; wſcho wjazy widži, hacž je.

To je mi rjany měr. — Hdyž dale dže a polepſchenja njehlada, njeſera njeje ženje mjenje; ſamemu ſebi wſchak wucžeknycz njemóže a byrijež ſo do ſtudnie rył. Wbobi to ežlowjek a wobžarowanja hódný! Sa měrnym wjeſhelom žada a trađa wutroba — a ſwoje wjeſhele ſpochi ſi nohomaj tepta. — Kaf radu by ſo ſawjeſzelik; ale to ſcherjenje, wón ſam, wot njeho ani njeponuſteži — a ſi ním je wſchego wjeſhela kónz. Podklóčiež dyrbi wſchē ſwoje dopomijecze; potom hiſhce je naſbožowniſchi, hdyž ničo wo ſebi njevě. To je mi rjane ſbožo a wjeſhele! Teho jemu tež ſkót ſawidžał njeby.

Stawisny rěčza wo ludžoch, kiž ſu ſe ſtrachom mréli, kiž ſu w nožy ſe ſobu dželali a ſe ſwojey ſloſcžu a na ranje uježju měra pomeli, kiž ſu běhali město wot města, ſo bychu ſebi ſamemu wucžekli, doniž ſebi uježju mječ k wutrobie ſkoli w myžlach, ſo ſo tak wukhowaja ſurowym čwili. — Wbosh! — Tam jím njebudž ſlepje, ale budže wjele hórje. — Staj, hdyž móžes, wěčnije žinu fužol ducha, kiž ſa wjeſhelom dže a ſbožo ſpochi chze! Ty budžes, ſo podarmo ſapjeracž a podarmo gwałtowacž. Ty chzes ſbožowny byež — to w tebi nutſla teži, hlybſcho hacž ſchto druhe. Hdy by eži do předka ſo prajiło: „ty budžes, wěčnije ujeſbožowny“, ežma by byla na dobo wokolo tebje a ja njemóžu wugruntowacž teje ſrudobý, kotaž by eže wobjala. Alle wěſch — to by był w heli. Kaf by žadal, když ſtawiež ſa tebi, ale njemóžno — to je to ſłowo, kiž helu tak ſatraſhnu ežini — njemóžno. Ja njechal twojej wočzi widžecž, kotrež byſchtej chyłej ſe ſwojeju džerow wuſtupicž! Podarmo! — by ſo ſa ſo wotwolało ſurowje a ſadwelowanje by bylo kónz, a tola ſa ſo niž ſbuž, ale ſapocžatk noweje čwile. — S teho wſchego drje je widžecž, ſo je dobra a niſna wěž, džeczi derje wočahnu, dokelž wot teho wotwiziue naſhe ſbože a ſbože džeczi. Alle je to tež naſha ſwjata, fruta winowatoſez; — dokelž je Boža kaſnja. Ežim bble naž wjaſa, ežim bliže k ním ſtejmy. Njech ſu starſchi, njech ſu wucžerjo — ſtare prajenje je, ſo dyrbja hréčhi ſwojich džeczi ſobu njeſcž. Starſchi a wucžerjo ſu eži, kotrež Bóh tón Knjes te male pſchiporucža. Wón je wam je dał njewinowate, hladajcze ſo, ſo njebych ſi waſchej winu trýk ſauwkle a ſe ſloſcžu pohrajkale. To je jěd, wjetſchi hacž je ſwět hdy widžał. — Kaf pak móže ſo temu wucžeknycz? Šwět je ſloſcze połny, wſchudžom ſo róſdžera. Schtož ma wočzi, dyrbji pak widžecž. Alle widženje nječini hýž ſloſcž, ſhymjenje hýž k temu klyſcha. Tutemu njedaſ dóněz do wutroby; ale warnuj ju, hladaj ju a wobdželaj ju. — Hdyž roli puſtu ležo wotajſch, njetrjebasch ſo wo njerjad ſtaracž. — Schto mamy ežiniež? Starſchi, hladajcze ſwoje džeczi! To by byla přenja kaſnja. Schto pak je ſi tym prajene? Pſchede wſchém ničo druhe hacž: „budže ſhami požeciwi, kaf chzecze, ſo bychu wone byle.“ Wone wot waž ſpochi ſauwku rěč a pocžink wſchelki a njedyrbjale tež wot waž ſauwku ſhak, wſchědní waſch ſhak, wſchědní waſch ſloſcž? O hladajcze na nje, hdyž maja ſhwój hraſk — a boryš wuhladacž, kaf wſcho po waž ežiniež doſonjeja. Maja ſauwku a konje, a njeſtaraj ſo, ſo rěče doſež njeſměja. — Kecze, kotrež ſy ſedma ſi huby puſchecžl, ſo mozuja a hýž doſež wuſhiknje trjebaſa. A ſi rěčzu po ežmje ſobu ſauwku myžl. — Maja ſlamy

a njevjetzda doručkvalicž węzy, kotrež maja na pschedan. Schto by je sa tak mudre měl, male schibaki! Kajke bylo to džirwanje, býchmyli spochi a hacž do dna je wobledžbowacž móhli! Tich zyłe živjenje je našte živjenje a schtož my bým, to ſu wonie — malý kuf mjeñſche ſu — to je to zyłe.

Njech je mjes starschimi njeprisnenoſež, ſawěſče wulhowana njevoſtanje džecžom. „Komu ſu dobry?“ hdyž ſo mólečkeho wo-prasheſch, wón budže czi wjedžecž ſwoju portu džeržecž a „nanej“ abo „maczeli“ smějeſch wotmowljenje — a ma ſwoje winy ta mała hłowa. Čakaj, mózech dužy wohladacž! Macz je jeho biła a nětka běži k nanej a nan jemu pōčnje pomhacž a majka jeho. Tu maſch tu winu. A hdyž je ſwada uſtała mjes malymi; „Čakaj, ja budu maczeli rjez“ a twochnje tam, hdyž wě, ſo budže jemu pomhane. „Mały filoſof“, býchym rjeſli a je k žměcham husto doſež, ale ſrudne ſobu, hdyž widźimy, kaf ſle na ſle ſczechuje, kaf roſcze a ſo žymjeni.

Haj, maczeli, na to njeſladaſch, ſchto ſebi ſwoje ſtejneſch; a potom, hdyž je kopiſhiwa wulka wuroſila, ſo k Bohu woſasch: „Ssym ſebi to ſaſlužila?“ — Hdy by do džecža hladacž móhla a wſcho pſchehlaſacž, kaf je to wot prěnjeho běhanja ſem hacž do dženžniſcheho dnia k temu dōſchlo, ſchtož je — ty by wotmijekla, wěr mi. Abo njeveſch traſch ſo dopomiež na to abo tamne ſloweſko, na tón abo tamny njeobry poczink? je ſo tebi wěſo tak wužumylo; a hladaj, nětka maſch, ſchto je tu ſ njeho wuroſlo! Ženo na ſwoju wutrobu ſo bij a wuſnaj ſo: „ja žym wina“, a někotryžkuli nan njech pſchiftaji: „ja ſobu.“ —

To njeje jenož rēčane ſa starschich, ale tež ſa kózdeho druhelio, kif ma ſ džecžimi wobkhad — ſa eželedž. Njech ſdžerži pſchi ſebi ſwój njeprisnink a ſwoju njehańbitu rēč — won wutwoch-nywſhi pſched džecžimi je jimi pohórſch. Abo njevjetzda ſo dopomiež na ſurowe hłowa, kif je Jeſuſ ſarečał na tych, kif po-hórſchka dawaju mólečkim; a wſchón druhí wotroſčený lud njech czini tež po tym a njech předy ſwědumiež wobhlaſuje, ſchto rēči a hdyž je.

To maja husto ſwoje wjeſele, ſo male wuwuczuja w tym abo tamnym — ale ſawěſče, wſcho býchu tež ſaſo wróczili, hdy jeno by mózno bylo. Džecži do korečniow ſobu bjeru a to maja ſwoje wjeſele ſ nimi, dawaja k pieči a žměja ſo jím. Džecžo měni, ſo prawje czini — a wě drje lepje? wbohe!

Léta ſu ſo minyke a wěſch, hdyž maſch jeho pytač, ſwojeho ſubeho ſynta? Na poſčenju tam ſedži ſapit — wodukaw; ale budž ſměrom a njeſtawaj na njeho, předy ſebi ſam pſchepowjedaj, ſchto ſu ſawinyl.

Wěriče traſch wý, ſo je temu derje, kif je wopilž? To jeno ſebi njeſtacze narečecž! Kaf husto je hižo pſchi ſebi porēčał: „Ně, chzu pſchiftacž. Sso ſameho ſebje hańbuju, ſo žym kaž ſkoczo a ſo ſ nim w klocze walam.“ Njech ma nětka ſwój kónz. To je dženža rēčane a jutſje — měniſch drje, ſo budže džeržane? Ně, je hörje wopith, dyžli hdy předy. Schto je wina teho? Wina teho je, dokelž je jeho wola ſłaba, a ſchto je ju ſobu ſlabil? — a wina teho je, dokelž je jeho ſłoscht mózny, kaž torhaze ſwérjo — a ſchto je jemu k temu dopomhal?

O wostaj wſchu ſlōžbu a wopłakuj radſcho ſwoju wiuu, hacž ſo plakach na ſwoje hubjeńſtwo, a ſterje budže czi pomhane. Daj temu Bóh!

(Pokračowanje)

Lubuſcze ſwojich njeprisneczelow.

(Pokračowanje a ſtoučenje.)

Ženož krótki čzaſ ſpachu hajnikez ludžo, tu wubudži jich ſlepanje do komornych duri.

„Mlynk ma ſurowu kholeru“, tak ſawola jedyn hajniſki. „Dowoleſe, knjeze, ſo jeho won donjeſhem, ſo njebyſcheze tež wy ſe žonu a džecžimi ſahinyli!“ — „To pak ſo nihdý na nihdý njeſtanje! pſched tym ſwarnuj naž Bóh wjerſhny!“ ſnapřeſčiwi hajnik. „Wothladajeſe mi khoreho, kaž ſym wam pſchiporuežil, hnydom ſam pſchińdu!“ Tak džecži ſ kózka do hornjeje komorki donjeſherwſhi khwata dele k khoremu. Bóh ſczechuje hajnka. Ale kaf ſrudny, hroſny napohlad ſo jím tu poſkieža! Wot naj-hórſchich boſoſzow čzillowanym mjeta a wala ſo mlynk po ſwojim lehwje, hižo poſkuje zyłe jeho czeło wſchě ſnamjenja ſleje khoreſče. Mjes tym pak ſda ſo hiſcheze jene druhe, hiſcheze mózniſche wojo-wanje w jeho wutrobie bycz. Čzim wjetſhu přozu ſebi hajnik a jeho mandželska bjerjetaj, čzim bôle wón jeju wobliczo hidži. Pak khowa ſwojej wocži pod ſahlwki, pak čzepje ſo je ſapschimnjenymaj piaſčomaj do čoła, pak ſo wohidniye požmeſchuje.

Nětka ſkoczi ſ lěhwa ſ wutlym hložom woſajzy: „Nječotkaſeze ſo mje, czižnče mje won, ſo býchu wjelki a rapaki moje czeło ſeſraſe. Pſchestań, ſurowy jandželo ſmijereze, njeptorhý mje do wěčneho helskeho woherja, předy chzu hiſcheze porēčecž! Maj-hórſcheho žadlawza, ſchtož w puſčinje ſwojeho runjecza nima, wý hſpodujeſe. Šſlyſcheze: Saniežazu khorocž w czele, běžach polní ſkocze ſem — ſo bých waſ wſchitlich ſe ſwoje ſmijerezu ſahubl. Ale nět! — ach ſurowa njeuprajomna boſoſz! v ſprawnym ſuđniko! njeje žana ſmilnoſež pola tebje?“ A do zyła ſlaby mlynk padže ſaſo na ſwoje ložo. Styknywſhi ružy ſe ſyloſtymaj wočomaj tu ſtejtaſ hajnik a hajkowa. Ale wěčny ſuđnik, knjeſ ſiženje ſiženje a ſmijereze, ſwojemu jandželej ſiwa, ſo by ſchol nimo domu ſprawneho.

Do hlubokeho ſpara padnywſhi poczina ſo khory poczicž, tak ſo ſo pót jenož tak wot njeho ſije. Wotučiwſhi widži, kaf ſebi hajnikezy prožu dawaja, jemu tak derje kaž mózno poſlužecž. A hlej! přeni ſrōz ſa zyłe ſiženje modli ſo mlynkowa duſcha.

Potom kloczi ružy ſwojich dobročerjow na wutrobu, na hubu, a ſyly ſjednanja, džaka a luboſče ſo po ſizomaj ronja. Sa někotre dny mlynk khore ſo ſtejtaſ ſtowym a tež wumozheny ſa njebieža.

Mots nan a ſynt Jan.

Mots nan džeda ſortnje ſuka, Staroh' ſhadlu injenuje; ſsmějo ſynt Jan na tv ſuka, Bóh ſuđma wjedžesche.

Starý Mots ſo njehańbuje Džeda ſojicž na ſlowach, Pſched ſankom je pſchepkuje Wježoły na pryselach.

To ſo ſanka rucež pſchija, Wuknje džedej podrožnjeſ; A hdyž džed ſo pſchimnje ſija, Chze ſo khory woſchecjerjeſ.

Uſchepotath džed tón ſida, ſank ſej ſortnje ſuhlada, Mjeležo ſlěſe ſpody blida, Džeda k ſubu ſeftorka.

Džedej ſthowacž kijesčk jeho, Ma ſchtož ſo ſejera, Čzini ſanka wježelscheho, Druhdy jón tež roſrěja.

Tak ſank džedej k ſubu czini, Džedej to wě a ſamóže, Mjeſmědžesche pak bycz w wini, Hdyž džed na njoh' ſkoržesche.

Wuč toh' holsza, ſhibuj jeho!“ Husto džesche k nanej džed, „Kopschiva won ſuka ſo njeho, Poſleſež je džecžom jěd.“

Wostań teho dopomnity: ſſud ſo ſoji ſa pſatv; ſežimž ſy hréſchil, ſ tñm ſy bitv; Prjedy abo poſledy!

Wſchelake ſ bliska a ſ daloka.

— Kral Albert ſwjetčeſe ſrjedu ſwój 74 letny narodny džen. Wyſkanje džesche pſches wutroby naſchelio ſakſkeho ſuda, ſo je Bóh jeho hnadije nam ſaſo ſeto ſdžeržal k ſbožu naſchelio ſuda a kraja. Tole wyſkanje je čzim wjetſche, dokelž je lubowaný kral we wſhodnych letach, a dokelž mějachm ſo w poſlednim čzazu hſcziſche wo jeho ſtrwoſež bojež. Nutna modlitwa w thſazowych hložach ſ wutrobow džafowneho ſuda ſlinežesche: „Krala Bóh požohnuj!“ Tež naſch lubowaný khězor běſche do Draždjan pſchi-jel k naſchemu kraje, ſchtož je ſam ſiž wostał ſ wólkach muži a ſobutwarzow naſchelio wózneho kraja, ſbože pſchecž. — Dokelž je druha komora tež poſtajenju přenjeje komor

pschistupila, njejku ho hischeze žadane pjenjesh ja twar železnizh ſ Wóšborka do Radwora pschiswolile, ale poſlednje pschiswolenje ho na pschichodny ſejm wotstoczilo. Duž njebudže železniza hischeze sa dwě lēcze dotwarjena.

Wutoru wjeczor běſche ſaczmicze měſaczk, kotrež mōžesche ho pola naž pschi jažnym njebju derje wobkedybowacz. Wožebje ſajimave běſche tón króz, ſo měſaczk hižo ſaczmity ſlhadžesche a ho runje tehdom hdyž ho ſlonečko khowaſche, na njebju pokasa, ſchtož ho 40 lēt ſtało njeje. Psches ſaczmicze ho hwesdy czini jažniſche pokasachu. Wjeczor po napoł džewjoczich ſo měſaczk ſažo jažnicz počza a w 3/10 běſche zyłe ſaczmicze uimo.

W Löbtawje pola Draždān je ſo ſažo w niſh ſrudžomny krawawnym ſkutk ſtał. Alippenhahnka běſche, dokež běſche muž do hubjenych wobſtejnosców pschischol, ſwoje 3 džeczi a ſama ſebje ſlónzowala. Muž jich, ſo domoj wrózjowſchi, morwych nadendze.

— We wulſich měſtach ſo husto doſez tajke ſrudne podawki ſtawaju, dokež ſo jedyn ſa druhim w kſcheczijanskej luboſczi njepracha. Hewak mohla ſo tola tak žona pſched tajkim ſkutkom ſakhowacz.

— Ferschta Hendrich XXII. Neuſiſkeho ferscheczinſta ſtareho wotrjada je wumrjet. Wón běſche tón ferschta, kotrež ſo njechaſche ſ tym pſcheczelic̄, ſo manuſ naſch luby ſjenoczeny wózny kraj, naſche němſke khězorstwo pod pruſſim kralom naſchim khězromi. Wón běſche pschizahany njeprachezel pruſſeho kniežerſtwa a je ſamo nowin w ſwojim kraju ſavjedl a podpjerat, kotrež ſamo pſcheczivo Pruskej pižachu. Psches khoroc̄ ſwojeho ſyna a ſmicerz ſwojeje mandželskeje bě wón lēto a ſamotniſchi, wón mějſeſche jenož pſchithilnoſc ſa wulku džiwinu, kotaž ſo w jeho parku džeržesche. Pizowanje tejle džiwin wob lēto 80,000 hrivnow placzesche. Teho wotthilnoſc wot wobſtejnosców naſchego wózneho kraja lēto a bōle roſczeſche. Dokež je ferscheczinſta khětro male, ſo drje tole ſmyžlenje wot kniežerſtwa a wodžerſtwa naſchego wózneho kraja ſ tajkim waženjom wobkedybowalo njeje. Ale wobſtejnosc ſerscheczinſta ſameho ſu czeřipile a derje ſmyžleni podanjo buchu týſcheni. Krajin ſaſtojnih džybjachu teho ſameho ſmyžlenja byc̄. Majvjeſtſhemu dželci wobhleſtwa placzesche to dobre heſlo: „Szwerni khězorej a khězorstwu, ſzwerni ferscheczi a wóznemu krajej“. Tole ſmyžlenje pak ferschta podklózjeſche a tole ſmyžlenje ſamo tak wulžesche, kaž běchu tak ſzwernje ſmyžleni poddanojo jenu, jako krajemu ferschecze njezwerni byli. Šteho ſtejſhce je roſumic̄, ſo džybjecze ſo ſ khorhowje wojerſkeho towarzſtwa, do ſotrejz běſche ſaſchite: „S Bohom ſa khězora, ferschta a wózny kraj“, te ſlowa „ſa khězora“ wotſtronicz a ſa to ſtajic̄: „S Bohom w ſzwerniſte ſa ferschta a wózny kraj, ſ teho je roſumic̄, ſo bu ſaſtojnik je ſlužby puſčezeny, dokež bě do wojerſkeho towarzſtwa ſtupil, kaž pódla narodneho dnia ferschty tež khězorowý narodny džen ſhweczesche, ſ teho je roſumic̄, ſo wojerſke towarzſtwa khězorowý narodny džen njeſhweczechu a ſo ſo pschi poſhweczenju khorhowje na khězora njeſpomni. Grudne to wobſtejnoscze. Mér a ſbože kraja ſtej pod tym czeřipilej. Da-li Bóh nětko tež w tym malym kraju lepsche wobſtejnosc ſlhadženju. Pschetož my ſo Bohu džakujemy, ſo je nadžija ſetotetkow dopjeljenia, ſo manuſ naſch drohi ſjenoczeny wózny kraj.

Historija ſa khudnych ludži, kaž džedža rad bohačti byc̄.

Pſched krotkim powjedaſche mi pſcheczel tónle podawki. To ſo poda w hoſczenzu „běly jeleń“ w M. w Schwajzarskej. S druhimi ſtymmi hoſcžemi běſche tam tež wožebny starý knies pſchischol. A jeho wothladanju běſche mloda holza poſtajena, na kotrejz wobliczu pak tón hóſcz husto wulke rudženie widžesche. Žene ranje ſo wón praſchesche: „Mōžesch ſo ty tež modlic̄?“, hdyž jemu ſnědanje pſchinjeſe. „Ach jow je doſcz dželac̄, to khwile njeje ſ tajfemu něčemu“, wona wotmolwi. Ma to praji tón ſenjes: „Sa chzu tebi modlitwu prajic̄. kotaž w twojej bibliji ſteji a pschi kotrež čažka njeſhubiſch.“ Tamna wotmolwi: „Bibliju drje man, ale tajkeje krotkeje modlitwy njeſnaju.“ Tón knies jej wotmolwi: „Wone ſu tsi ſlowežka: Anježe, pomhaj mi! Chzeſch mi ſlubic̄, ſo tele ſlowa ſo kóžde ranje a kóždy wjeczor modliſh?“ Wona rjeknu „Haj“ a džeržesche ſlowo.

Sa lēto a džen tamny knies ſažo do pomjenowaneho hoſczenza pſchindze. A jako ſo ſa holzu praſchesche, prajichu jemu, ſo hižo ſchtworeč ſéta na farje ſluži. „Džiwne pſheměnjenje“, myžlesche ſebi zuſy, ale bóry dosta roſjažnjenje. Wón ju nadeňde a wona

jemu poſna wježela powjedaſche, ſo krotkeje modlitwy ſabyla njeje a je ju ſpěvala w ſpocžatku njeboſna a bjes myžlow; po něčim je ſebi to roſmyžlila, to je jej bylo, kaž by ju jehla do wutroby ſalaſa. Wona běſche ſo praſchala: Cžeho dla dyrbjal mi Bóh po prawom pomhac̄? Njebedu dha derje bjes njeho hotowa? Njeſhym dha dobra a ſbožowna? Te myžle ju wopuſchczile njebechu a jejne wotmolwjenje běſche pak ně, pak haj ſlincžalo, hacž ſlónčenje jej ně do ſwědomnja ſlincžesche, hacž njebeſche ſivojeho wumoznika a w nim mér a radoſez namaſala. A ſchto to praji.

Někotryžkuſiž ma ſo ſa bohateloh a tola we wobliežu to wotmolwjenje njeje, ſo njeje bohaty. Někotry ma ſo ſa cžiſteho a dobreho, ale ſlonečne pruhi Bože wotkrywaju jeho ſlaboſeze a nahoſeze. Někotry ma tak wjèle běhac̄, ſo k prawemu ſekarjej njeprachiñdze a někotry tak wjèle cžinic̄, ſo najnuſniſche ſabudze. Alle ſu tež ludžo, kaž ſe ſtarym dobrym ſredkom ſpýtaj: Spěwaj a dželaj! A Bóh pomha dale, hacž ſzym proſyli. Koho ſu hdy tele krotke, ale tola czežko-ważne ſlowa ſiebaſe: „Anježe, pomhaj mi!“ Šchtó ma to žohnowanje?

Nunje tehdom níz.

Hdyž ſym julkóz ſwoje ſwědomje ſranil a ſym ſo w běhu duja pſcheczivo Bohu a ſwojim ſobuežlowjekam ſabyl, runje tehdy radoſez uimam, pſched Bože wobliež ſtupic̄. Za ſym ſo pſcheczo ſadamej džival. Kaf je hewak ſ Bohom wobthadžowal a k njemu khodžil. A ſchto cžinjeſche po hréchnym padže. Tón wjeczor by tam tola runje hicž dyrbjal. Alle wón to nječini. Kaf husto ſo ſemſhikhodženje, modlitwa, ſpovjedz runje tehdy ſapomnja, hdyž ſu najnuſniſche.

Dobry pſcheczel powjedaſche mi wo burje, kaž ſe ſwojim domom wſchědnuje ſwoju raňſhu a wjeczormu nutrnoſc džeržesche. Čeledž na to pſchistaji, ſo ma ſo wobdželic̄. Nowy wotrocžk běſche pſchicžahny. Khwili běſche ſo bjes pſcheczivjenja wobdželil. Žene ranje běſche knies khětro nahly pſcheczivo njeemu, ſo ſo wobaj kruče wurečzowaschtaj. Krótko po tym bu wotrocžk k nutrnoſci ſawołany. Wón pak praji: „Nětko dyrbju ſ tym ſurowozom ſažo hromadže ſpěwac̄ a ſo modlic̄? Nihdy!“ „Poſluchaj“, praji ſunes, „hacž do dženža bychmoj jo ſkerje woſtajic̄ moħloj, dženža pak uiz. Pój jeno nuts!“ Pomalku dónidze wotrocžk. Žako nětko knies w modlitwje ſwój hréch wuſna a ſebi wot ſwojeho wyschſceho kniesa wodacze wuproſy, poda jemu wotrocžk potom wſchón hnuthy ruku a tale nutrnoſc bu wobemaj ſi bohatym žohnowanjom.

Mi ſo ſda, kaž by ſpody teje historije jara ważne podpiſmo ſluſchal: „Dži a cžin teho runječa!“

K roſpominanju.

Modlitwa je najlepſche dželo.

Modlenje je dychanje duschę.

Džen bjes modlitwy je džen bjes ſohnowanja.

Bbh nježlyſchi hloky, ale wutrobu, kaž tež wón do wutroby hlađa.

Drjewo ſo bjes wohenja njeſali.

To niežo njeponha, do ſymných kachlow duež.

Podarmo je polo wobdželane, hdyž ſlonečko ſwětloſc a čoplotu njeđawa.

* * *

Tsi hoſdže ſa ſtareho cžlowjeſa.

Kaž bu Chrystus ſ tſjomi hoſdžemi na kſiž pſchibit, kſižuj tež th ſwoju kroblóſc ſ tſjomi hoſdžemi. Preňi budž Boža ſasú; druhí: Chrystuſkowa hórká ſmicerz! a tseczí: helskeho wóhnja wěčna čwila.

Daljsche dobrowólne dary ſa wbohe armeniſle ſyrotu:

M. M. ſ L. džakny wopor . . . . . 6 hr. — np.

W mjenje wbohich ſyrotow praji wutrobný džak

Gólez, redaktor.